

IFZ beleid duurzaam inkopen (MVI)

januari 2021

Inleiding

In het inkoopbeleidsplan IFZ is de volgende doelstelling opgenomen:

“Inkoop tracht zoveel mogelijk ‘Maatschappelijk Verantwoord’ in te kopen, waarbij milieuaspecten en sociale aspecten in alle fasen van het inkoopproces integraal worden meegenomen. Bij dit alles moet altijd wel de doelmatigheid en het interne klantbelang in het achterhoofd worden gehouden.”

Deze doelstelling is verder uitgewerkt in bijgaande geactualiseerde beleidsnotitie d.d. januari 2021.

De deelnemende ziekenhuizen binnen IFZ streven ernaar om CO₂-neutraal en circulair te zijn in 2050, met in eerste instantie en conform wet- en regelgeving, reeds in 2030 qua energieverbruik 49% minder CO₂-uitstoot en 50% minder afval te produceren. Maatschappelijk verantwoord inkopen kan hier een grote bijdrage aan leveren, door bij de aanschaf van producten te sturen op een zo laag mogelijke milieu impact in de productiefase, gebruiksfase én na afdanking. Dit conform de uitgangspunten uit de door de deelnemende ziekenhuizen ondertekende Green Deal Duurzame Zorg en vereiste wet- en regelgeving.

Proactief duurzaam inkoopbeleid

De Friese ziekenhuizen willen een circulaire economie bevorderen door het aanschaffen van producten en diensten met circulariteit als uitgangspunt: afvalpreventie, hergebruik, minimalisatie van grondstoffen en minder energieverbruik. Dit komt tot uitdrukking in het volgende:

- a) IFZ koopt in volgens de criteria van het ‘gouden’ certificaat van de Milieuthermometer Zorg van Stichting Milieukeur (SMK) en Milieuplatform Zorg (MPZ) en wil dit zo houden;
- b) IFZ koopt duurzaam in voor alle producten en/of diensten waarvoor criteria beschikbaar zijn op www.pianoo.nl en de Milieuthermometer Zorg;
- c) daarnaast worden de Europese green procurement-criteria aantoonbaar toegepast en meegewogen bij aanbestedingen zoals die genoemd worden op: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/health/NL.pdf>;
- d) in 100% van de gevallen waar dit mogelijk is, kiest het IFZ ervoor om gebruik te maken van digitale informatiestromen E-procurement, gebruik van e-mail, etc. om het gebruik van papier te reduceren;
- e) de functionarissen duurzaamheid binnen de Friese ziekenhuizen monitoren, in samenwerking met de budgethouder en de inkoper, de aangeboden duurzame oplossingen;
- f) IFZ zal producten en/of diensten weren die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon) tot stand komen of zijn gekomen;
- g) IFZ koopt duurzaam in waarbij duurzaamheid in balans is met bedrijfseconomische doelstellingen. Het uitgangspunt is dat concurrentie mogelijk dient te blijven, maar in voorkomende gevallen kan de markt gericht worden uitgedaagd om met innovatieve oplossingen te komen. Eventuele meerkosten moeten in verhouding staan tot de met de opdracht te realiseren duurzaamheidwinst. Duurzaam is niet per se duurder. Door duurzaam in te kopen kunnen de Friese ziekenhuizen hun invloed gebruiken om duurzame ontwikkelingen in ondernemingen te bevorderen;

- h) bij tenminste drie productcategorieën zal conform de uitvoeringseisen van de Milieuthermometer Zorg worden ingekocht, zijnde:
- 1) facilitaire producten waarvoor milieueisen zijn vastgelegd in de Milieuthermometer Zorg;
  - 2) facilitaire producten die niet in de Milieuthermometer Zorg staan, hiervoor gelden tenminste de minimum eisen van PIANOo;
  - 3) medische producten: in de aanbestedingen worden de milieu eisen opgenomen.

Het vervangen van producten en de aanschaf van nieuwe producten en diensten

In lijn met de duurzaamheidsdoelen en milieucertificering van de Friese ziekenhuizen, waarin de inspanningsverplichting om continue te verbeteren het uitgangspunt is, moet aanschaf van producten resulteren in een verlaging van de negatieve milieu-impact en een verbetering van de sociale impact. Circulariteit bevorderen door aanschaffen van producten met circulariteit als uitgangspunt: afvalpreventie, hergebruik, minimalisatie van grondstoffen en minder energieverbruik. Wanneer er aantoonbaar geen alternatief is met een lagere milieu en/of sociale impact, maar het toch noodzakelijk is het product aan te schaffen, bijvoorbeeld vanwege veranderde wettelijke eisen, moet gezocht worden naar het meest duurzame alternatief.

- a) Er dient in de voorbereidingsfase kritisch te worden bekeken of inkoop en gebruik van het product echt noodzakelijk is.
- b) Er dient bij de aanschaf van disposables altijd te worden onderzocht of er een re-usable alternatief is. Waar mogelijk re-usables de norm i.p.v. disposables.
- c) Er dient bij vergelijkbare functionaliteit, veiligheid en prijs (TCO), gekozen te worden voor het alternatief met de laagste milieu- en sociale impact. Dit vereist inzicht in de milieu- en sociale impact van verschillende alternatieven (energiegebruik, materiaalgebruik, afval, emissies, arbeids- omstandigheden in de keten). In het inkooptraject dienen hiervoor de juiste vragen gesteld te worden aan de leveranciers.
- d) Er moet in het bijzonder worden gelet op een laag energieverbruik van producten/apparatuur en op mogelijkheden om een product (deels) te kunnen hergebruiken en/of recyclen. Met aandacht voor afname van afval dat niet gerecycled kan worden en een afname van het gebruik van niet hernieuwbare grondstoffen.
- e) In het inkoopproces dient het afwegingskader duurzaamheid te worden toegepast, om te borgen dat duurzaamheid goed wordt meegewogen, en te kunnen verantwoorden welke afwegingen daarbij gemaakt zijn.
- f) Als uitvloeisel van het afwegingskader duurzaamheid telt het MVI- aspect voor minimaal 15 % mee in de score van de weging. Dit wordt als zodanig opgenomen in het pakket van eisen en is onderdeel van de besluitvorming.

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Budgethouders:

- zijn verantwoordelijk voor het naleven van het duurzaam inkoopbeleid.

Afdeling Inkoop:

- informeert budgethouders actief over het duurzaam inkoopbeleid;
- adviseert budgethouders over het toepassen van duurzaam inkopen en kan hierbij terugvallen op de expertise van de functionarissen duurzaamheid;
- creëert draagvlak voor het gehele duurzaam inkoopproces van zowel een disposable als een re-usable product (op basis van een LCA en TCO) en laat een goede business case opstellen, waarin de milieu impact en de kosten tegen de baten worden afgewogen, met bijbehorende risico's;

- monitort en registreert of aan de richtlijn voldaan is in het inkooptraject;
- rapporteert over de toepassing van de richtlijn aan de functionarissen duurzaamheid t.b.v. de milieucertificering en handhaving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Functionarissen duurzaamheid:

- adviseren en participeren gevraagd en ongevraagd in inkooptrajecten over het toepassen van deze richtlijn;
- rapporteren over de toepassing van de richtlijnen intern aan Raad van Bestuur en management en extern aan bevoegd gezag en andere overheidsinstanties i.k.v. de milieuvergunning en milieucertificering.

Actieplan duurzaam inkopen 2021-2022

Voor invoer en borging van het MVI beleid en daarmee het behoud van het inkopen volgens het gouden keurmerk zijn onderstaande acties nodig:

- 1) bewustwording en draagvlak bij budgethouders en inkopers:
  - a) inkoop sessies met inkopers, cmh's, asset management en budgethouders en overige betrokkenen;
  - a) in account overleg door inkopers met budgethouders;
  - b) bewustwording bij budgethouder creëren van het gehele proces (op basis van een LCA en TCO) van een disposable versus een re-usable product. Een goede business case laten opstellen waarin de kosten tegen de baten worden afgewogen, met bijbehorende risico's. De keuze zou niet alléén afhankelijk moeten zijn van de kosten;
  - c) na bekrachtiging door Raad van Bestuur van de Friese ziekenhuizen zal via de geëigende communicatiekanalen het nieuwe duurzaam inkoopbeleid worden gecommuniceerd.
- 2) beschrijving van het proces van toepassen van milieueisen voor drie categorieën productgroepen.
- 3) in de jaarlijkse inkoopagenda en investeringsbegrotingen worden de offertetrajecten aangemerkt waarvoor milieueisen worden gesteld.